

Podavatel:
Sdružení Čechů z Volyně
a jejich přátel
Na Hřebenkách 20
150 00 Praha 5

O.T.

P.P.
101 712/2000
110 06 Praha 06
1 ks

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

Adresát:

9/2001

ročník 11

Charakteristika publikace "Historie Českého Boratína"

Dosud nejrozsáhlejší publikace (kolem 700 normostran textu a 70 stran příloh) o životě volyňských Čechů, která kdy vyšla tiskem, sleduje budoucí obyvatele Českého Boratína ještě před odchodem do Ruska v jejich původních domovech a jejich stěhování na Volyň. Popisuje po dobu čtyř generací způsob jejich života od založení české vesničky až po vystěhování po druhé světové válce a jejich usídlení v ČR. V poslední kapitole si všimá poslední boratínské generace a jejich aktivit v devadesátých letech minulého století a také sleduje potomky boratínských vystěhovalců (před sto lety) do Ameriky v jejich dnešních domovech.

V textu je použito více než 150 autentických citací od 54 osob z jejich písemných záznamů, zachycujících historické události a to nejen boratínských autorů všech čtyř generací ale také mnohých jiných. Text doplňují fotografie ze všech období (kolem 250 snímků) a mnoho různých příloh od carského dekretu z r. 1870 s privilegii Čechům až po vagónový seznam osob v transportu, kterým se boratínští stěhovali domů, do ČR (v knize je celkem asi 40 různých vyobrazení včetně mapy a plánu k 40 vesličkých tabulek).

Volnou přílohou v plátně vázané knize je pětibarevná mapa českého osídlení před druhou světovou válkou v západní části Volyně v měřítku 1:200. (formát A2).

Cím přehledně publikace horizont malé obce a dokresluje obraz života Čechů na Volyni a tím přispívá k upřesnění a objasnění novodobých českých dějin.

Celkovým průběhem od založení, prvních provizorních obydlí, potůžků v prvních pěti letech způsobených neúrodou a následnými dluhy až po přeměnu neúrodné a zalesněné půdy v prosperující lázeň úrodných polí a kvetoucí české vesničky, může být modelem, protože ve všech českých koloniích na Volyni to probíhalo podobně.

Stejně tak je reprezentativní pojmenování a způsob řešení problému soužití Čechů se všemi národnostními skupinami (Rusy, Ukrajinci, Poláky, Němci a Židy) ve složitých podmínkách jednotlivých okupačních vlád (carské, rakouské, ukrajinské, bolševické, polské, sovětské, ukrajinské pod dohledem německé, banderovské a znovu sovětské).

V příloze č. 8 je grafické znázornění dějinných událostí v Rusku, Polsku, Rakousku i v Americe a jako to mělo důsledky pro celou Volyň i Český Boratín.

V úvodu každé kapitoly zobrazující určitý časový úsek boratínského života je celková charakteristika popisovaného období a uvedeny události, které měly rozhodující vliv i na život nejen boratínských, ale všech volyňských Čechů

Na boratínském příkladu je popsáno utrpení Čechů i ostatních obyvatel Volyně během první světové války, protože na západní Volyni a Haliči bylo východní válčité této války. V mnohých autentických záznamech je popsán průběh sedmnáctiletého přechodu bitevní linie územím kolem Boratína a drancování postupujících i ustupujících vojenských jednotek a řádní ozbrojených band.

V popisu se neztrácí ani důsledky obou ruských revolucí v r. 1917 ani snaha Ukrajinců o samostatný stát. Nechybí ani příklad působení ozbrojené dělnické třídy - bolševiků - a jejich nakládání s mějnými lidmi.

Samostatnou knihu by mohla být pátá kapitola pojednávající o druhé světové válce (rozsaah 135 normostran). V širších souvislostech i na konkrétních osudech boratínských obyvatel přibližuje autor příčiny vzniku a průběh války i konkrétní podíl boratínských i všech volyňských Čechů na osvobození Československa. Tuto kapitolu zpestřili téměř všichni boratínští dosud žijící účastníci osvozovacích bojů na východní i západní frontě.

V historii jsou uvedeny příčiny vystěhovalectví Čechů do Ruska v druhé polovině 19. století a z Ruska do Ameriky kolem r. 1900 a nebyly to vždy důvody hmotné, jak se všeobecně tvrdí.

Ústati boratínských mužů v České družině se osvětluje ústati volyňských Čechů v první světové válce a jejich podíl na vzniku 1. československého odboje a vytvoření samostatného Československa.

Je tu citován záznam mluvívého delegace volyňských Čechů u prezidenta T. G. Masaryka v roce 1919, kterým byl boratínský učitel Josef Vlk. Delegace tehdy žádala novou Československou vládu o ochranu české menšiny na Volyni a neprojednávala návrat volyňských Čechů do ČR, jak se často v mnohých písemnostech uvádí. V. Dufek

Oznamujeme všem zájemcům o Historii Českého Boratína, zejména těm, na které se nadotázalo, že jsme vydali dotisk ve stejné provedení jako původní vydání. Knihu si můžete objednat písemně nebo telefonicky na adresu: Josef Vlk, Hilarova 8, 400 11 Ústí n. Labem, tel. 0472/771841 nebo mobil 0604/29532 nebo vyzvednout osobně. Cena 200 Kč a poštovné. Tiskový náklad prvního vydání počtu 500 ks, podle našeho názoru na hranici užnosti, byl během tří měsíců vyčerpán. Hlavními odběrateli

byli nejen boratínští občané (těch žije dnes 129) ale i jejich potomci. Velký zájem projevil několik bývalých boratínských občanů, žijících v odlučenosti od přestěhované boratínské společnosti, zejména v zahraničí. O život na Volyni se zajímají i mnozí z těch, kteří přišli do styku s volyňskými Čechy i malovými literárními fakty. Josef Vlk

O tom, jak se počala "Historie Českého Boratína"

Oba, já i manželka, pocházíme z malé, ale ryze české volyňské vesničky, kde jsme prožili prvních několik let svého života. Nikdy jsme se za tu skutečnost nestyděli. Mnohokrát jsem musel vysvětlovat svým spolužákům a později spolupracovníkům pojem "Volyňský Čech" a vyvracet zkrzeslený pohled na ně. Nijak blízko jsme se volyňskou historií nezabývali, nebyli jsme se podívat ani do rodné obce, ačkoliv k tomu bylo dost příležitostí. Až jednou. Na jaře roku 1996 jsme s manželkou připravovali již druhé setkání potomků (v současné době již žije ve čtyřech generacích) v Evropě a Americe téměř 150 dlouholetého boratínského učitele Josefa Vlka - mého dědečka. Uvědomil jsem si, že to ho moji o životě na Volyni nevím a že se nejmne schopni nakreslit plánek Boratína. Tehdy jsme se nad nedokresleným plánkem málem pohádali a jako vždy manželka rozhodla: "Tak se tam pojedeme podívat, kdo má pravdu!" Rozhodnutí se mi líbilo a tak během necelých třinácti dní jsme byli připraveni na cestu, když jsme ještě dne před odjezdem stačili ilustrovat již šestádesát. Do trasy jsme zahrnuli návštěvu míst původů našich předků: mornalské Vanovice s rodným Svárovem, Dukou, Luck, Boratín a na zpáteční cestě podkronocké Kundratice, rodiště Anežky Opočenské, manželky učitele Josefa Vlka.

Cestu do Lucka jsme vykonali autem za mnohem kratší čas než naši předkové před 125 lety tam a my před pa desáti lety odůd. Byla nesmírně zajímavá a také dobrodružná díky hranicím přechodům. Ba poslední část jsme již neměli síly a odložili jsme jí "na pak".

Boratín na nás zapůsobil silným dojmem: přijetím, známými místy i objekty, které tak silně připomínaly život našich předků: koza, Forta, hřbitov, veka, zbrojenští školy, zástěna, rodné domy, Vyšehrad. Největší překvapení - ukiizený hřbitov a fungující kostel po téměř padesátileté devastaci. Tady a teď vznikla myšlenka trvalým způsobem upozornit příchozí a současné obyvatele na původ staveb a místa, kde žila česká komunita. Boratín se stal díky blízkosti velké města, které ho obklopuje ze tří stran, prospekcí moderní venkovské obci, kde žije pětácti více obyvatel než v době české a je zcela zastavená novými domy.

Vrátili jsme se plni dojmů a dá se říci, že jsme se do "Českého Boratína a osudů jeho obyvatel" zamilovali. Každou volnou chvíli jsme věnovali jemu. Obja jsme odešli do důchodu a od července 1997 jsme se přestali

